

Jaarverslag 2023

AWN Afdeling Nijmegen en Omstreken

Een rivierovergang uit de Romeinse periode bij Katwijk aan de Maas

Peter Seinen (Stichting Mergor in Mosam)

Op de beroemde Peutingerkaart staat bij de nederzetting Ceuclum een rivierovergang over de Maas (Fluvium Patabus). De aard van deze rivierovergang werd in de negentiger jaren van de vorige eeuw duidelijk tijdens de opgraving van de eveneens beroemde Romeinse brug bij Cuijk. Professor Bogaers veronderstelde de locatie van deze brug aanvankelijk tussen Katwijk en Mook. Dat deed hij op basis van vele waarnemingen, grotendeel gedaan in de negentiende eeuw, die aanwijzingen gaven voor een Romeins wegenknooppunt met grafvelden en een nederzetting. De beschrijving van zijn eigen waarneming van een palenrij aan de Katwijkse kant bleef echter knagen, zodat de Stichting Mergor in Mosam in het kader van het Dertien Provinciën project besloot om verkenningen uit te voeren. De vaststelling van de richting van het meest noordelijke traject van de Romeinse weg tussen Cuijk en Katwijk gaf de mogelijkheid om gericht te gaan zoeken.

Het bewerkte natuurstenen blok en de sporen in het grasveld van de uiterwaarde.
Foto's: Joost van den Besselaar.

De verkenning werd voorafgegaan door een zeer uitgebreid bronnenonderzoek, waarbij leden van de Werkgroep Archeologie Cuijk heel veel materiaal aangeleverd hebben. Vervolgens werd met veel geduld de bodem van de Maas over een lengte van honderd meter ten zuiden van de spoorbrug in kaart gebracht.

Helaas leverden de onderwater verkenningen geen aanwijzingen op voor resten van een Romeinse rivierovergang in de vorm van pijlers, beschoeiingen of wegdek. Op het droge talud werden wel ruw bewerkte natuurstenen blokken aangetroffen. In een blok zaten doorgaten met nog resten van ijzeren klampen en loodvullingen. Dit blok was gemaakt met technologie die de Romeinen reeds toepasten. Waarschijnlijk gaat het echter om een overblijfsel van de vooroorlogse spoorbrug die tijdens de tweede wereldoorlog tweemaal opgeblazen werd. Nader onderzoek volgt. Een tweede raadsel vormden de vier vierkante verkleuringen in het gras van de uiterwaarde. Mogelijk zijn dit de resten van de fundering van een van de Baileybruggen die daar in de oorlog gelegen heeft. Ook in dit geval moet nader onderzoek duidelijkheid scheppen.

Tenslotte overwegen we nog om de verkenning nog iets verder naar het zuiden voort te zetten, tot aan het oude veer tussen Katwijk en Mook.